

Si falcem verbi cordi imprimeremus, et illinc
Vellemus veterum vitiorum abscindere nodos,
Adversus Christi famulos vis nulla valeret :
Nec nos Riphæi prosterneret arcus Alani,
Nec servile etiam subverteret omnia bellum,
Et qui nunc nostra grassantur clade superbi.
Attamen in vestro populo non rara bonorum
Turba viget, multosque pios Ecclesia nutrit.

Sunt plane insontes multi, Pater optime, quorum
Esse velim similis : nec desunt in grege nostro
Victrices reddat quas sexus uterque coronas.

A Ac si quid patriam commendat, si quid in illa est,
Quod juvat ? hoc unum est, hæc sunt solatia vitæ.
Nunc age, chare Pater, cupido mi fare vicissim
Quæ te digna satis requies susceperit : ex quo
Te corde hinc gestans abii, tecumque refelli,
Non equidem invitus recolam mea gaudia Salmon,
Nec te taurorum indicio laudabo bonorum.
Sed jam conclusi nos admonet hora diei,
Surgere, et ad sacros sanctorum occurrere cœtus,
Crastina lux verbis accedet libera nostris.

ANNO DOMINI CCCCXXVII.

MEROBAUDES SCHOLASTICUS.

NOTITIA.

(Ex Galland.)

I. Pauca sunt admodum quæ occurrant de Mero- B
baude scholastico dicenda, eaque haud plane com-
perta. Illud tamen exploratum videtur, perperam a
nonnullis confundi auctorem nostrum cum Fl. Mero-
baude, qui consul primum processit cum Gratiano
anno 377 et iterum cum Saturnino anno 383, cujus
meminere Latinus Pacatus (a) et Philostorgius (b).
At vero existimarim equidem cum Sirmondo (c), de
nostro Merobaude ista cecinisse Sidonium (d) :

Sed nec tertius ille nunc legetur,
Bætin qui patrium (e) semel relinquens
Undosæ petit sitim Ravennæ.
Plosores cui fulgidam quirites,
Et carus popularitate princeps,
Trojano statuam foro locarunt.

His consona legas apud Idatium, qui ad annum 49
Theodosii Junioris hæc habet (f) : *Asturio magi-*
stro utriusque militiæ gener ipsius successor ipsi mit-
titur Merobaudis, natu nobilis, et eloquentiæ merito
vel maxime in poematis studio cum veteribus com-
parandus, testimonio etiam provehitur statuarum.
Qui quidem locus haud fugit Tillemontium (g).

(a) Lat. Pacat., Panegy. cap. 28, pag. 334 edit.
Paris.

(b) Philostorg., Hist. eccl. lib. viii, § 1.

(c) Sirmond., ad Sidon., pag. 1235, not. b, opp.
tom. I.

(d) Sidon., carm. 9, vers. 293-298.

(e) Leg. forte solum.

II. Fuerit itaque natione Hispanus Merobaudes de
quo loquimur ; qui solum patrium barbarorum incur-
sionibus turbatum relinquens, in Italiam confugerit :
ubi litteris humanioribus apprime excultus, maximo
in pretio apud Romanos fuit habitus ac statua dona-
tus. Merobaudem rhetorem, et fortasse nostrum,
laudat semel iterumque Boetius (h). De eo autem
quo de agimus, plura videas apud Nicolaum Anto-
nium (i) : neque prætereas velim viros eruditos, qui
conscribendæ Historiæ literariæ Gallicæ incum-
bunt (j).

III. Porro Merobaudi ascriptum circumfertur car-
men *de Christo* : quo sane nomine dignus habendus,
qui sacro illi numero poetarum Hispanorum, Juvenci,
Prudentii et aliorum accenseatur. Cæterum car-
men idem versuum undetriginta pluries typis excu-
sum novimus, tum a Georgio Fabricio inter poetas
Christianos, tum ab Andrea Rivino cum Rustici Hel-
pidii, Lactantii aliorumque carminibus, nec non in
bibliothecis Patrum Parisiensibus, Coloniensi ac Lug-
dunensi.

(f) Idat., Chron. pag. 302, opp. Sirmond. tom. II,
edit. Paris.

(g) Tillem., Hist. des emper., tom. VI, pag. 251.

(h) Boet., opp. pagg. 807 et 835, edit. Basil.
1540, 1570.

(i) Nic. Ant., Bibl. vet. Hisp. lib. iii, cap. 3, pag. 191.

(j) Histoire littéraire de la France, tom. II, pag. 338

MEROBAUDIS

HISPANI SCHOLASTICI

CARMEN DE CHRISTO.

Proles vera Dei cunctisque antiquior annis,
Nunc genitus qui semper eras, lucisque repertor,

* Juvencum imitatur, Hist. Evang. lib. iv, vers.
482 :!

Vitæ lucisque repertor.

D Ante tuæ matrisque parens, quem misit ab astris
Æquævus genitor, Verbique in semina fusum

Qui et lib. I, vers. 35, ait :

Dominus, cœli terræque repertor.

Neque aliter Prudentius, καθημερ. hymn. 4, vers. 9 :

Virgineos habitare sinus, et corporis artus
 Jussit inire vias, parvaque in sede morari :
 Quem sedes non ulla capit, qui lumine primo
 Vidisti, quidquid mundo nascente creares,
 Ipse opifex, opus ipse tui dignatus iniquas
 Ætatis sentire vices, et corporis hujus
 Dissimiles perferre modos, hominemque subire,
 Ut posses monstrare Deum, ne lubricus error
 Et decepta diu varii solertia mundi
 Pectora tam multis sineret mortalia sæclis.
 Auctorem scivere Deum te, conscia partus
 Mater, et attoniti pecudum sensere timores :
 Te nova sollicito lustrantes sidera visu

Rerum conditor, et repertor orbis.

Phrasi nimirum Virgiliana, Æn. lib. XII, vers. 829 :

Olli subridens hominum rerumque repertor.

A In cælo videre prius, lumenque secuti
 Invenere magi : tu noxia pectora solvis,
 Elapasque animas in corpora functâ reducis,
 Mundus et ad manes penetras, mortisque latebras
 Immortalis adis : tibi tantum non fuit uni
 Principium finisve mori, sed nocte refusa
 In cælum ad Patrem scandis, rursusque perenni
 Ordine purgatis adimis contagia terris.
 Tu solus Patrisque comes, tu Spiritus insons,
 Et toties unus, triplicique in lumine simplex.
 Quis nisi pro cunctis aliud, quis credere possit,
 Te potuisse mori, poterat qui reddere vitam ?

Porro hujusmodi acceptio vocis *repertor* pro *creatore*, in novissimo *totius Latinitatis Lexico* Patavino desideratur.

B

ANNO DOMINI CCCL

SANCTUS ORIENTIUS

EPISCOPUS AUSCIENSIS.

PROLEGOMENON.

(Ex Galland.)

I. Mirum inter eruditos de Orientii patria, professione ac ætate qua floruit, discidium. Baronius Tarraconensem existimat (a), qui postea episcopus fuerit Illiberitanus ; eundemque ducit cum Oresio cui Sidonii epistola exstat inscripta (b). « Id enim opinari, ait vir magnus, patrie nomen ac studium poeticæ facultatis, et in scribendo suavitas æque a Sigeberto (c) atque a Sidonio laudata, facile persuadent. » In Baronii sententiam alii complures concessere : Delrius (d), Nicolaus Antonius (e), Caveus (f), Schurtzleischius (g), Leyserus (h), Basnagius (i), alii. Ab his dissidet Fabricius (j) qui Orientium quidem episcopum Ausciensem agnoscit, sed ab eo diversum fuisse Orientium Commonitorii auctorem sibi persuadet. Cæteros mittimus aliter opinantes : quos inter Sammarthanus, qui veteri Ecclesiæ Ausciensis instrumento innixus sub initium sæculi XII confecto, sedem illam ab anno 323 ad 344 Orientium occupasse perhibet (k). Contra vero multo accuratius re inspecta, magis congruentia tradidere post Martenium (l) et Oudinum (m) eruditissimi Gallicæ Historiæ litterariæ

C scriptores (n) : quos ergo de Orientio verba facturi præ cæteris affectabimur.

II. Et primum quidem Orientium, non Oresium, Orentium aut Orontium, vocat se ipsum auctor, sic iniquens (o) :

Ut peccatores vincens *Orientius* omnes.

Sic item eum appellat Venantius Fortunatus, qui medio sæculo VI scripsit in Gallia (p) :

Paucaque perstrinxit florente *Orientius* ore.

Neque aliter codices mss. unde sumptum ejus opusculum. At Sigebertus Gemblacensis (q) : *Orentius Commonitorium scripsit metro heroico, ut mulceat legentem suavi breviliquio*. Porro natione Gallum aut saltem in Galliis agentem fuisse Orientium, qui et clades per Gothos medio sæculo V genti Gallicæ illatas D spectarit, ipsemet his versibus luculenter testatur (r) :

Per vicos, villas, per rura et compita, et omnes
 Per pagos, totis inde vel inde viis
 Mors, dolor, excidium, strages, incendia, luctus
 Uno fumavit GALLIA TOTA rogo.

(k) Sammarth., Gall. Christ. nov., tom. I, pag. 973.

(l) Marten., ad Common. Orient., tom. V, Thes. nov. Anecd., pag. 19.

(m) Oudin., Comment. de Script. eccl., tom. I, pagg. 1068 seq.

(n) Hist. littéraire de la France, tom. II, pagg. 251 seqq.

(o) Orient., Common. lib. II, vers. 417.

(p) Venant. Fort., lib. I de Vit. B. Martin., vers. 17, Bibl. PP. Paris. tom. VIII, pag. 753.

(q) Sigeb. Gembl., l. c.

(r) Orient., Common. lib. II, vers. 181-184.

(a) Baron., ad ann. 484, § 138.
 (b) Sidon., lib. IX, epist. 12.
 (c) Sigeb., de Script. eccl. cap. 34.
 (d) Delr., in præfat. ad Orient. Common.
 (e) Nic. Ant., Bibl. Hisp. vet. lib. IV, cap. 1, tom. I, pag. 206.
 (f) Cav., Hist. litter., tom. I, pag. 503.
 (g) Schurtz., in præfat. ad Orient. Common.
 (h) Leyser., Hist. poet. med. æv., pag. 77.
 (i) Basnag., ad Canis. Thes., tom. I, pagg. 164 seqq.
 (j) Fabric., Bibl. Lat. med. æv., tom. V, pagg. 508 seqq. edit. Hamb.